

ДК 37.03

Л. М. Ніконенко

Українська академія друкарства

**ТВОРЧА СКАРБНИЦЯ Г. НАРБУТА
(до 125-річчя з дня народження)**

Присвячується 125-річчю з дня народження Георгія Нарбута — видатного художника-графіка, викладача, фундатора українського книжкового мистецтва.

Георгій Іванович Нарбут — талановитий графік, ілюстратор та оформлювач книг, автор силуетних портретів, листівок, плакатів, геральдики, перших українських державних знаків. Йому випала важлива роль, в українському мистецтві, відіграти яку потрібно було лише за 34 роки, що виділила йому доля.

Цьогоріч ми вшановуємо 125-річчя з дня народження Г. Нарбута — талановитого митця, чії творчі пошуки та напрями, естетичні принципи мають практичний інтерес і сьогодні. Знайомство з доробком митця допоможе зрозуміти складні й різноманітні шляхи використання української тематики в сучасній національній свідомості, де генеруються наукові ідеї, формуються нові творчі мислення високої професійної культури.

Георгій Іванович Нарбут народився 25 лютого 1886 р. у с. Нарбутівка Чернігівської губернії Глухівського уїзду. Навчаючись у гімназії, Нарбут копіював ілюстрації до Білібінських казок, що друкувались у петербурзьких виданнях, і які вперше у 1904 р. експонуються на сільськогосподарській виставці у Глухові. Закінчивши гімназію, Нарбут вступає до Петербурзького університету на історико-філологічний факультет. Власне тут він знайомиться з Білібіним, винаймає у нього квартиру та ближче знайомиться з його друзями — художниками, видавцями, які мали неабиякий вплив на подальшу долю художника. У Білібінській школі Нарбут навчався друкарського мистецтва: Білібін давав Нарбутові вивчати орнаменти стародруків та гравюри Дюрера.

Уже у працях 1910–1911 рр. починають визрівати риси «нарбутівського стилю». Його книжкова графіка є переконливим свідченням міцного взаємовпливу, взаємозначення російської та української культур. Адже як художник, він сформувався й ріс на ґрунті петербурзької школи графіки. В основі лежав послідовний принцип стилістичної єдності художніх та каліграфічних елементів книги. Конструктивна цілісність видання, врахування його формату, якості паперу, специфіка шрифтів і розміщення їх на розвороті, відповідність графічної мови друкарській основі книги — все це було для художника передумовою успішної праці. Його стилізовані площинні графічні малюнки й орнаменти гармонійно узгоджуються зі

складальними полосами книги, цілком відповідають характеру і змісту книг, загальному духу епохи.

Григорій Нарбут вважається одним із творців оригінально змістовної обкладинки. У той час як він жив і працював в Україні над обкладинками, заставками і кінцівками, він часто використовував мотиви українського народного мистецтва, при цьому не застосовуючи жодного механічного копіювання. Приділяючи значну увагу створенню нових оригінальних мальованих шрифтів, Нарбут опирався не лише на ґрунтовні знання стародруків, але й старих рукописних козацьких грамот, що дають уявлення про живі скорописні шрифти, позначені індивідуальністю.

У 1913 р. Г. Нарбут перебуваючи в Петербурзі, захоплюється архітектурними мотивами, давнім українським мистецтвом, геральдикою. Він вивчає генеалогічні теми, геральдику інших гербів. Отож у 1914 р. виконує герб надзвичайно мальовничий за кольором та композицією для «Георгієвського статуту». На цей час він був художником Департаменту геральдики.

У 1917 р. Г. Нарбут переїздить до Києва, де основною в його творчості стала робота над «Українською абеткою». Думаючи про дітей, про майбутнє нації, він приніс абетку як перший дар звільненому народові. Задум полягав у тому, щоб кожній літері присвятити окремий графічний лист і поєднати в одній композиції різні предмети, назви яких починалися на одну і ту саму літеру.

У 1917 р. Г. Нарбут став засновником, першим ректором і професором Української Академії мистецтв — першої вищої художньої школи України. З перших днів життя в Києві він віддає свої сили громадській роботі, а саме, працює над створенням герба України, проектує і малює нові марки, грошові знаки, створює національні костюми для гетьмана.

Виставка його робіт, яка влаштовувалась у Київській Академії була для Нарбута тріумфом. Виставкові роботи дають уяву про характерність київських робіт, в яких проглядається знайома впевнена рука майстра, стиль народного мистецтва та риси нових художніх пошуків.

Г. Нарбут став для багатьох поколінь українських графіків орієнтиром і духовним наставником у виробленні свого стилю. При цьому його швидкість та впевненість у роботі свідчить про ясність його художнього задуму. Він лише злегка намічає контур композиції, а потім план за планом, риска за рисою проводить твердою рукою графіка. Складалося враження, що на чистому папері, він немов би бачив увесь свій малюнок. Із 34 років прожитого життя — 16 років з них присвятив художній діяльності. Нарбут досягнув значних результатів у своєму ремеслі, залишивши після себе могутній спадок творчих робіт. Розмаїття народного досвіду трансформувалося через серце й руки майстра в національне українське мистецтво

23 травня 1920 р. після важкої хвороби Г. Нарбут пішов із життя. Він залишив Петербург з мрією про можливе відродження краси життя.

ТВОРЧЕСКАЯ КАЗНА Г. НАРБУТА**(к 125-летию со дня рождения)**

Посвящается 125-летию со дня рождения Георгия Нарбута — выдающегося художника-графика, преподавателя, основателя украинского книжного искусства.

CREATIVE TREASURY OF G. NARBUTA**(to 125 years from the day of birth)**

125-years is dedicated from the day of birth of Heorhij Narbuta — prominent artist-chart, teacher, founder of the Ukrainian book art.

Стаття надійшла 20.10.2011

УДК 37.03

Л. А. Швайка

Українська академія друкарства

ПЕДАГОГ ЗА ПОКЛИКАННЯМ**(до 80-річчя з дня народження Ю. О. Барнича)**

Присвячується 80-річчю з дня народження Юрія Олександровича Барнича, багаторічного проректора Українського поліграфічного інституту ім. Івана Федорова.

Філософія безконечності людського життя в тому, що кожна людина повинна виконувати місію, призначену їй Богом. Не завжди і далеко не кожному це вдається, однак є люди, які інтуїтивно відчують своє місце в житті, забезпечуючи тим самим зв'язок поколінь і нетлінність Духу, гідного людини справжньої. До таких людей належить професор економіки Юрій Олександрович Барнич, кандидат економічних наук, заслужений працівник Вищої школи України, професор кафедри організації видавничої справи, поліграфії та книгорозповсюдження Видавничо-поліграфічного Інституту Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».

3 грудня 2011 р. Юрію Олександровичу виповнилося 80 років. Він не приховує свого віку, навпаки — пишається ним, бо за цей час стільки доброго зробив на землі, так щедро приклався до збагачення галузевої науки й освіти, так багато допомагав і підтримував у важку хвилину близьких і далеких друзів, так з розумінням ставився до колег і студентів. Він і зараз у строю — активно працює, вносить свою вагому лепту в розвиток галузі, підготовку фахівців нової генерації, займається спортом і садом. Кожний, хто знає цю